

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 433/2023-6

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], proti uzneseniam Okresného súdu Prešov sp. zn. 4 PP 11/2023 z 31. marca 2023 a Krajského súdu v Prešove č. k. 5Tos 12/2023-71 z 20. júna 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa neúplnou ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. júla 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a bližšie nešpecifikovaných práv uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 4 PP 11/2023 z 31. marca 2023 „*nakoľko súd vykonal pojednávanie aj napriek tomu, že neboli splnené podmienky môjho podm. prepustenie na čo prišiel až Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 5 Tos 12/2023-71, po administratívnej chybe ktorú najskôr urobil ÚVV ÚVTOS Prešov pre zlý výpočet termínu podania podm. prepustenie*“. Tieto rozhodnutia všeobecných súdov žiada preskúmať a uznesenie okresného súdu zrušiť. Osobitne sa domáha náhrady škody za vynaložené náklady a majetkovú a nemajetkovú ujmu a tiež v závere žiada to, aby mu ústavný súd ustanovil v konaní právneho zástupcu ex offo.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ 7. februára 2023 doručil okresnému súdu návrh na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý odôvodnil tým, že svoj trest považuje za dostatočný na jeho nápravu, o čom svedčí doterajšie správanie vo výkone trestu odňatia slobody. Poukázal na záruky jeho matky, bývalej družky a tiež Evanjelickej cirkvi, ktoré súdu spolu s prísľubom práce v prípade prepustenia na slobodu predložil. Okrem toho v návrhu uviedol, že sa nachádza vo výstupnom oddiele s programom Šanca na návrat,

ktorý plne absolvoval. Uviedol tiež, že je druhýkrát vo výkone trestu odňatia slobody a je štrnásťkrát súdne trestaný, pričom už raz bol podmiennečne prepustený, ale v prípade tohto podmiennečného prepustenia sa neosvedčil. Je mu ľúto protiprávnej činnosti, ktorej sa dopustil, má maloletého syna, o ktorého sa chce starať, chce pracovať a vyvarovať sa protiprávnej činnosti. Svojich skutkov ľutuje a v budúcnosti chce viesť riadny život. Na prejednanie tohto návrhu súd v zmysle § 415 ods. 1 Trestného poriadku nariadil na 31. marec 2023 verejné zasadnutie, na ktorom v rámci dokazovania vykonal výsluch sťažovateľa a oboznámil obsah listinných dôkazov vrátane pripojených súvisiacich spisov.

3. Okresný súd o jeho návrhu rozhodol tak, že: *„Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona žiadosť odsúdeného... o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 4 (štyri) roky, uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Galanta sp. zn. 17 T/13/2020 zo dňa 31.03.2021, právoplatným dňa 16.12.2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trnava sp. zn. 6To/43/2021 zo dňa 16.12.2021 a z výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 11 (jedenásť) mesiacov a 14 (štrnásť) dní, uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp. zn. 2T/74/2017 zo dňa 04.10.2017, právoplatným 04.10.2017, v spojení s uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 41PP/61/2017 zo dňa 04.12.2020 právoplatným 04.12.2020 zamieta.“.*

4. Krajský súd na podklade sťažovateľom podanej sťažnosti uznesením č. k. 5 Tos 12/2023-71 z 20. júna 2023 jeho sťažnosť podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku následne zamietol. K výhradám sťažovateľa, ktoré opakuje aj v tejto ústavnej sťažnosti, krajský súd uviedol:

„V odôvodnení napadnutého uznesenia konajúci súd skonštatoval, že formálne podmienky pre podmiennečné prepustenie u odsúdeného boli splnené ku dňu 23.11.2022, keďže odsúdený vykonal polovicu uloženého trestu odňatia slobody uloženého mu vo výmere 4 rokov na základe rozsudku Okresného súdu Galanta sp. zn. 17 T 13/2020 z 31.03.2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 6To/43/2021 z 16.12.2021. Vo vzťahu k výkonu zvyšku trestu odňatia slobody v trvaní 11 mesiacov 14 dní, podkladom ktorého je uznesenie Okresného súdu Prešov sp. zn. 41PP 61/2017 z 04.12.2020, vyslovil, že absentujú formálne podmienky pre podmiennečné prepustenie podľa § 68 ods. 5 Tr. zákona. Preto žiadosť odsúdeného vo vzťahu k tomuto výkonu trestu zamietol. S vysloveným záverom konajúceho súdu sa sťažnostný súd nestotožnil z dvoch dôvodov. Jednak je to nesprávne použitie ustanovenia § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zákona so zreteľom na uloženie súhrnného trestu odňatia slobody vo výmere 4 rokov pre zločin podľa § 222 ods. 3 Tr. zákona a jednak je to nesprávny výklad ustanovenia § 66 ods. 3 Tr. zákona. Podľa § 66 ods. 1 Tr. zákona súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody, b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody. Podľa § 66 ods. 3 Tr. zákona ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmiennečne prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1,2 a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2. Z pripojeného spisu... vyplýva, že odsúdený bol dňa 02.02.2018 podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody vo výmere 2 rokov uloženého mu rozsudkom Okresného súdu

Bardejov sp. zn. 2T/74/2017 zo dňa 04.10.2017, pričom uznesením sp. zn. 41 PP 61/2017 z 04.12.2020 konajúci súd vyslovil, že odsúdený sa v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia neosvedčil a zvyšok trestu odňatia slobody v trvaní 11 mesiacov 14 dní vykoná. V trestnej veci vedenej na Okresnom súde Galanta sp. zn. 17T/13/2020 odsúdený nastúpil do výkonu trestu odňatia slobody dňa 23.07.2020, ktorému ale predchádzal výkon väzby od 09.12.2019 do 23.07.2020, ktorá skutočnosť vyplýva z pripojeného spisu Okresného súdu Galanta, pričom výkon väzby mu bol započítaný do výkonu trestu odňatia slobody. Podľa skráteného výpisu klienta z ÚVV a ÚVTOS Prešov dátum podmieneného prepustenia má odsúdený stanovený na deň 23.11.2022, čo by zodpovedalo výkonu polovice trestu odňatia slobody v trvaní 2 rokov ku dňu 09.12.2021 po započítaní výkonu väzby do výkonu trestu odňatia slobody a následnému výkonu celého zvyšku trestu odňatia slobody v trvaní 11 mesiacov 14 dní z uloženého trestu Okresným súdom Bardejov sp. zn. 2T/74/2017 od 09.12.2021 do 23.11.2022. So zreteľom na takýto výpočet odôvodnenie konajúceho súdu je nelogické a rozporné, ak uvádza, že formálne podmienky pre podmienené prepustenie u odsúdeného boli splnené ku dňu 23.11.2022 iba vo vzťahu k výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu Okresným súdom Galanta sp. zn. 17 T 13/2020, pretože odsúdený vykonal polovicu uloženého trestu odňatia slobody v trvaní 2 rokov k 09.12.2021. Sťažnostný súd ale zistil administratívnu chybu v skrátenom výpise klienta, ktorá má podstatný vplyv na výpočet dátumu podmieneného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 6To 43/2021 z 16.12.2021 bol totiž odsúdenému uložený súhrnný trest odňatia slobody za zbiehajúcu sa trestnú činnosť podľa trestného činu najprísnejšieho z nich, a to podľa § 222 ods. 3 Tr. zákona, ktorý je zločinom a nie prečinom, keďže zaň zákon umožňuje uloženie trestu odňatia slobody na tri roky až desať rokov. Kategória zločinu tak mení formálne podmienky podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody a posudzujú sa podľa § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zákona, ak návrh podal odsúdený. Pre splnenie formálnych podmienok uvedených v § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zákona na podmienené prepustenie ak ide o odsúdenie za zločin je reálny výkon dvoch tretín z uloženého trestu, čo v posudzovanom prípade znamená, že z uloženého trestu odňatia slobody vo výmere 4 rokov (48 mesiacov) vyvstáva potreba vykonať 2 roky 8 mesiacov (32 mesiacov). Za deň vykonania dvoch tretín sa potom môže považovať dátum 09.08.2022. Sťažnostný súd sa nestotožnil ani s vysloveným názorom konajúceho súdu, že vo vzťahu k zvyšku výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 11 mesiacov 14 dní vo veci Okresného súdu Bardejov sp. zn. 2T 74/2017 absentujú podmienky na podmienené prepustenie s poukazaním na § 68 ods. 5 Tr. zákona. Zákon totiž umožňuje podmienené prepustiť odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody aj v prípade, ak odsúdený má vykonané pomerné časti uložených trestov a celý zvyšok trestu odňatia slobody, ktorý mu bol nariadený na základe rozhodnutia podľa § 68 ods. 2 Tr. zákona, t. j. že sa v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu neosvedčil a zvyšok trestu vykoná. Ak by teda odsúdenému v posudzovanom prípade bol uložený trest odňatia slobody za prečin, podmienky na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody a výkonu celého zvyšku trestu odňatia slobody by boli splnené k 23.11.2022. Keďže odsúdenému bol uložený súhrnný trest odňatia slobody za zločin, formálne podmienky na podmienené prepustenie z výkonov trestu odňatia slobody sú splnené až ku dňu 23.07.2023. Za daného zistenia sťažnostnému súdu neostávalo nič iné, len konštatovať, že odsúdený nemá splnené zákonom stanovené podmienky na podmienené prepustenie z formálneho dôvodu, keďže nevykonal zákonom požadovanú časť uloženého trestu podľa § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zákona a celý zvyšok trestu podľa § 66 ods. 3 a § 68 ods. 2 Tr. zákona. Uvedený záver viedol sťažnostný súd k nevyhoveniu sťažnosti odsúdeného, keďže

rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o podmienené prepustenie odsúdeného Je vecne správnym, aj keď z iných ako prezentovaných dôvodov. Hoci konajúci súd aplikoval pri rozhodovaní § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zákona namiesto § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zákona, sťažnostný súd túto formálnu chybu nepovažoval za zásadnú, pre ktorú by mal zrušiť napadnuté uznesenie a rozhodnúť vo veci sám, keďže pre nesplnenie formálnych podmienok by žiadosť zamietol. To boli podstatné dôvody, pre ktoré sťažnostný súd nevyhovel sťažnosti odsúdeného a nezaoberal sa ani jeho námietkami týkajúcimi sa hodnotenia materiálnych podmienok podmieneného prepustenia, keďže tieto nemohli ovplyvniť iné rozhodnutie vo veci.“

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ namieta, že „súd prvého stupňa ma nemal právo ani riadne prejednať, kde neboli splnené podmienky podľa § 66 ods. 1 písmeno a), ktoré boli pôvodné. Súd si nevšimol zásadnú vec, že návrh na podm. prepustenie mám podľa § 66 ods. 1 Trestného z. písmeno b)“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd hneď v úvode uvádza, že sťažovateľom skoncipované podanie bolo na základe jeho obsahu vyhodnotené ako ústavná sťažnosť, ktorá však neobsahovala všetky zákonom predpísané náležitosti v zmysle § 34 ods. 1 v spojení s § 43 ods. 1 a 3 a § 123 ods. 1 písm. c) a d) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoÚS“), t. j. ústavná sťažnosť neobsahovala označenie základných práv a slobôd (okrem základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy), ktorých porušenie sťažovateľ tvrdí, a ani konkrétne skutkové a právne dôvody, na základe ktorých malo dôjsť k porušeniu uplatneného práva sťažovateľa. Ďalej neobsahovala kvalifikovaný návrh sťažovateľa, čoho sa v konaní pred ústavným súdom domáha, a vytknúť treba aj nedostatok v podobe absencie právneho zastúpenia. Uvedené tak zakladá dôvod na odmietnutie neúplnej ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. c) ZoÚS pre nedostatok náležitostí ustanovených zákonom. Podľa § 56 ods. 3 ZoÚS ak návrh na začatie konania obsahuje nedostatky, môže ústavný súd vyzvať navrhovateľa, aby ich v stanovenej lehote odstránil. Ústavný súd však k procesu odstraňovania väd neúplnej ústavnej sťažnosti nepristúpil z dôvodu, že bola zo strany ústavného súdu vyhodnotená ako bezúspešná, a to z nasledujúcich dôvodov.

7. Ústavný súd už judikoval, že pokiaľ ide o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, jeho zmysel nie je v tom, aby za dobré správanie bol odsúdený automaticky podmienené prepustený po uplynutí stanovenej doby bez zreteľa na účel trestu. Je potrebné vziať do úvahy i samotný účel trestu, ktorý obsahuje viac komponentov, na ktoré všeobecné súdy pri svojom rozhodovaní musia prihliadať. Dôležitou zložkou ich úvah je dôvodnosť predpokladu, že odsúdený povedie v budúcnosti i na slobode riadny život s minimalizáciou rizika jeho recidívy (IV. ÚS 332/2021, III. ÚS 393/2022).

III.1. K namietanému porušeniu označeného práva uznesením okresného súdu:

8. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

9. Ako je zrejmé, proti uzneseniu okresného súdu podal sťažnosť ako riadny opravný prostriedok. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označeného práva napadnutým rozhodnutím okresného súdu bolo teda podstatné, že proti nemu bola podaná sťažnosť, o ktorej rozhodoval „iný súd“ (krajský súd, pozn.), na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje, aby v uvedenej veci rozhodoval ústavný súd, preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu označeného práva uznesením krajského súdu:

10. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05).

11. Sťažovateľ nijako nenapáda rozhodnutie krajského súdu, hoci krajský súd v namietanom uznesení v bode 4 uviedol konkrétne skutočnosti, ktoré ho viedli k záveru o nesplnení zákonných podmienok sťažovateľa pre jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Poukázal na to, že nesprávny výklad „jednoduchého práva“ okresným súdom ešte nezakladá dôvod aj na vyslovenie porušenia jeho práv. Uznesenie krajského súdu podľa ústavného súdu je jasné a zrozumiteľné, nevykazuje znaky arbitrárnosti alebo svojvôle. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri materiálnom prístupe prieskumu ústavnej sťažnosti v tejto časti túto podľa § 56 ods. 2 písm. g) ZoÚS pre jej zjavnú neopodstatnenosť odmietol.

12. Napokon, pokiaľ ide o žiadosť sťažovateľa, aby mu bola priznaná náhrada škody za vynaložené náklady a majetkovú a nemajetkovú ujmu, ústavný súd k tomu podotýka, že nemá právomoc o jeho nároku rozhodovať, pretože ak sťažovateľovi podľa jeho mienky mala byť nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom spôsobená škoda orgánom verejnej moci, nič mu nebránilo ešte pred podaním ústavnej sťažnosti v súlade s čl. 46 ods. 3 ústavy uplatniť si nárok na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone

verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na príslušnom orgáne, čo však neurobil.

13. Ústavná sťažnosť sťažovateľa v tejto časti je teda neprípustná pre nevyčerpanie právnych prostriedkov, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, a preto ju ústavný súd odmietol i z tohto dôvodu (§ 132 ods. 2 ZoÚS).

III.3. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom:

14. V zmysle § 37 ods. 1 ZoÚS ústavný súd môže ustanoviť navrhovateľovi právneho zástupcu, ak navrhovateľ o to požiada, ak to odôvodňujú jeho pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015).

15. Ústavný súd v tejto veci dospel k záveru, že v danom prípade u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom (ako to vyplýva z častí III.1 až III.2 tohto uznesenia) je zřejmé, že v danom prípade ide v takejto podobe o bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015, II. ÚS 193/2020).

16. Keďže nebol splnený jeden z nevyhnutných predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovel (bod 1 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. septembra 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu